

**Välkommen till skyddsombudsutbildningen
inför
Arbetsmiljövveckan 2025!**

Detta är Byggnads 9de arbetsmiljövvecka och det här året kommer vi att fokusera på fallolyckor och att förebygga dem

Byggnads har lagt stort fokus på denna vecka sedan 2016 och har belyst arbetsmiljöproblem kopplat till asbest, damm, ergonomi, kemiska och biologiska hälsorisker, psykosocial arbetsmiljö, ställningar, tidigt skede och vibrationer.

Årets ämne valdes under Byggnads arbetsmiljökonferens av Byggnads arbetsmiljöansvariga, Centrala HAM och HSO

Arbetet med v.43

- ▶ Sveriges största arbetsmiljöinsats
- ▶ Över 3500 SO erbjuds utbildning i ämnet
- ▶ Rekordgenomslag i media 2024

Arbetsmiljöveckan är en internationell företeelse och många fackförbund uppmärksammar den på något sätt. Men ingen annan lägger ner så mycket arbete och energi och har så stort genomslag som vi har i Byggnads. Det är tack vare alla er! Vi kan med säkerhet säga att detta är:

- ▶ Sveriges största enskilda arbetsmiljöinsats
- ▶ Mellan 1200–1500 arbetsplatskontroller genomförs
- ▶ Över 3500 SO erbjuds utbildning i ämnet
- ▶ Stort genomslag i media vilket gör att regering och myndigheter får upp ögonen för problematiken

Och det blir bättre och större för varje år.

Ni kan hitta information, filmer, broschyrer om årets arbetsmiljöveckan på Byggnads hemsida under

Stöd på jobbet-Din arbetsmiljö-Arbetsmiljöveckan 2025

information om tidigare arbetsmiljöveckor hittar ni under respektive ämne. Stöd på jobbet-Din arbetsmiljö-Arbetsmiljöområden

Resultatet 2024 Vibrationer

- ▶ 1575 arbetsplatskontroller genomfördes (rekord)
- ▶ Så gott som alla kontrollerade arbetsplatser brast i något
- ▶ 72% brast i riskbedömningsarbetet
- ▶ 54% av skyddsombuden fick inte delta i planeringen av arbetsplatsen innan den startade
- ▶ Knappt 30% av arbetstagarna fick genomgå medicinska kontroller

Knappt 30% fick genomgå medicinska kontroller Här vet vi från annan forskning att siffran är mycket lägre 6%. Vi tror anledningen till detta är att våra medlemmar i högre grad arbetar på seriösa företag, samt att många misstolkar hälsoundersökning med vibrationsscreening som medicinsk kontroll.

Arbetsmiljöverket, Byggnads och Arbets-och miljömedicin är eniga i att alla som arbetar med vibrerande verktyg i byggbranschen ska genomgå medicinsk kontroll!

Mål med utbildningen

*”Utbildningen ska dig kunskap
kring fallrisker så att du kan arbeta
för att motverka dem, öka medvetenheten
om riskerna hos dina arbetskamrater
och arbetsledande personal”*

Efter avslutad utbildning ska du ha kunskap om:

- ▶ De största fallriskerna i vår bransch.
- ▶ Regelverken kring förebyggandet av fallolyckor.
- ▶ Vilka åtgärder du kan kräva om arbetsgivaren brister i sitt arbete och hur du ska framföra dina krav.
- ▶ Hur du kan kontrollera att arbetet för att förebygga fallolyckor på din arbetsplats fungerar [checklistan].

Begrepp

I denna utbildning används lite olika begrepp som det är viktigt att ni har koll på. Det kan skilja sig mellan begrepp från föreskrift, talspråk och från statistik.

Begrepp för olika typer av fall

► Fall från samma nivå och fall från ej höjd

När man faller eller snubblar och landar på den nivå man föll ifrån. Tex gata eller golv.

► Fall till lägre nivå och fall från höjd

När man faller från en nivå och landar på en lägre oavsett höjd.

Tex fall från steg, fall ner i schakt, fall från bock, tak eller en hög med regler.

► Arbete när fallhöjden är 2 m eller mer

Arbetar men oskyddat på denna höjd ska arbetsgivaren betala en sanktionsavgift. Mellan 40 000–400 000 kr beroende på företagsstorlek.

(uträkningsmodell finns nederst)

Undantag från sanktionsavgift medges för följande:

- Enstaka arbete med att installera förankringspunkt för personligt fallskydd maximalt 7 meter över marknivå. Befintliga förankringspunkter längs vägen upp ska användas, om sådana finns.
- Arbete med att första gången fästa personligt fallskydd i befintlig förankringspunkt maximalt 7 meter över marknivån. Befintliga förankringspunkter längs vägen upp ska användas, om sådana finns.
- Arbete från lös steg som inte utförs på tak, om endast enstaka arbeten utförs, stegen är kortare än 5 meter, arbetet tar mindre än 15 minuter per steguppställning och arbetet kan utföras med en hand så att man håller sig fast i stegen med den andra handen.
- Arbete på tak med högst 6 graders lutning när arbetet utförs mer än 2 meter från takkanten eller annan kant. Tydliga och hållbara avspärningar ska finnas som avgränsar arbetsområdet, minst 2 meter från takkanten eller annan kant. Om takytan lutar utåt och taket är så halt att det finns risk att falla över kanten, gäller inte detta undantag från sanktionsavgift.

Avgift = 40 000 kronor + (antal sysselsatta – 1) × 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

Stegar och bockar

Lös stege

Fristående stege

Arbetsbock

Arbetsplattform

Lös stege: en stege som inte kan stå utan att lutas mot något

Fristående stege: en stege som kan stå utan att lutas mot något

Arbetsbock: Fristående arbetsplan med trappsteg, där höjden till planet är högst 1250 mm och planets sidor minst 600 mm respektive 250 mm.

Arbetsplattform: Exempel på arbetsplattformar är
liftar

hängställningar

formbryggor

mobila trappstegar, så kallade "predikstolar" (som ni ser ett exempel på i bilden).

Fler begrepp

► Tillträdesled

Landgång, hiss, trappa eller liknande som används för att tillträda ett angränsande arbetsområde.

► Förbindelseled

Väg, utrymme eller annat som förbinder två platser, inomhus eller utomhus, till exempel en passage, transportväg eller tillträdesled.

Den kan vara avsedd för personer eller fordon.

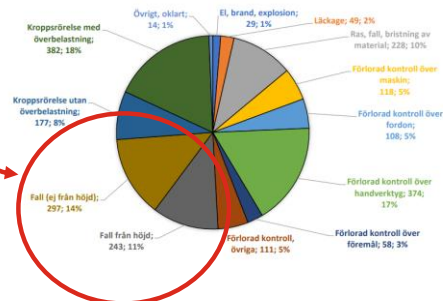

Statistik om fallolyckor

Är fallolyckor ett stort problem?

- **40–50 %** av dödsolyckorna inom byggbranschen.
- **25 %** av olyckor med frånvaro
- **33 %** av allvarliga olyckor [över 30 dagars frånvaro]

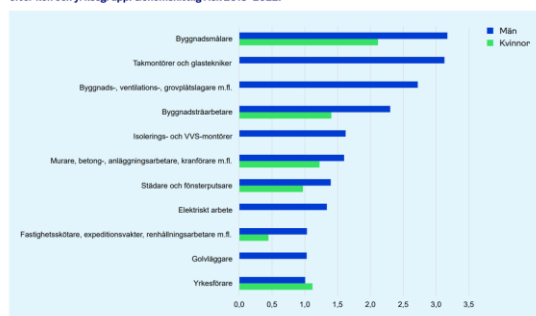

 BYGGNADS

Diagrammet visar olyckor med frånvaro inom Bygg

Vår bransch är mest drabbad!

Antal allvariga arbetsolycksfall orsakade av fall från höjd per 1 000 sysselsatta (risk), efter kön och yrkesgrupp. Genomsnittlig risk 2018-2022.

Diagrammet kommer att visa olyckor med över 30 dagars frånvaro och är hämtad från en rapport om fallolyckor författad av AFA försäkring och publicerad i år.

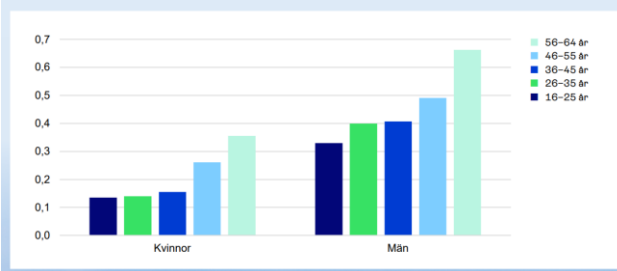
Byggbranschen är mest drabbad av fallolyckor, men Vilken yrkeskategori tror ni är värst och varför?

Bilden visar skadefrekvensen på alla yrken i Sverige när det gäller fall från höjd

Varför tror ni att det vanligare att män skadas än kvinnor (frekvensen är lägre i alla branscher utom bland yrkesförare)?

Ålder har betydelse för att skadas allvarligt i en falloolycka

Antal allvarliga arbetsolycksfall orsakade av fall från höjd per 1 000 sysselsatta (risk), efter kön och åldersgrupp, 2018–2022.

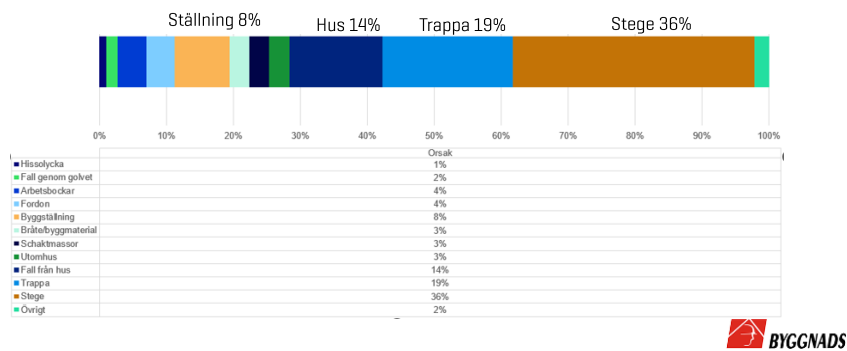

Förslag (gäller naturligtvis inte alla äldre!)

- Äldre skadar sig allvarligare än yngre när de faller.
- Arbetar i större utsträckning på rutin: "så här har vi alltid gjort"
- Sämre balans
- Sämre syn
- Försvagad muskulatur

**Vad är det vanligaste man
faller ifrån när man skadas
allvarligt?**

Vad föll man ifrån i Byggbranschen? [2018-2022]

Bilden gäller alla avtalsområden inom bygg

Hus är tex fall från tak, fönster, balkong, valv

Denna bild visar den genomsnittliga höjden som de olika yrkeskategorierna föll ifrån när de fick sina allvarliga skador

Byggnads medlemsenkät 2025

Byggnads genomför varje år en medlemsenkät där vi ställer frågor om arbetsmiljöveckans ämne. I år fick vi in 4690 svar, vilket är rekord.

Vi kommer inom kort släppa en rapport som vi skickar till media och publicerar på vår hemsida.

Medlemsenkäten 2025

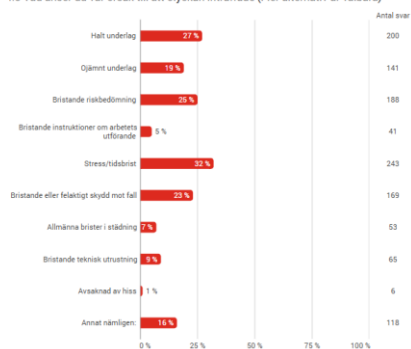

- Endast 44% av arbetsgivarna utredde olyckorna
- 44% anmälde inte skadan till försäkringskassan

Medlemsenkäten 2025

4.5 Vad anser du var orsak till att olyckan inträffade (Fler alternativ är valbara)

- 57% har inte bedömt fallrisker i alla arbetsmoment där risken finns
- Hälften har inte fått tillräckliga instruktioner för att förebygga fallolyckor
- 9 av 10 oroar sig i någon grad för att någon på arbetsplatsen ska råka ut för en fallolycka

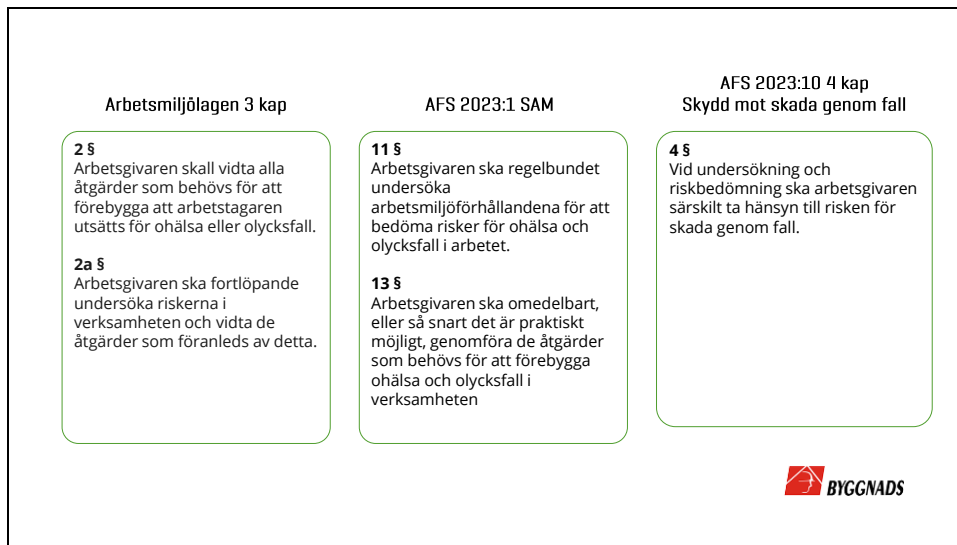

Regelverken

Nog om statistik, nu ska vi lära oss vilka regler som gäller för att förebygga fallolyckor.

Vi kommer att börja med dem övergripande för att sedan gå in mer i detaljer. Därefter ska vi titta på bilder och hitta bristerna i dem

Grundläggande reglerna finns alltid i arbetsmiljölagen som är en ramlag där framgår att..

Sen har arbetsmiljöverket tagit fram föreskrifter för hur arbetsgivaren ska arbeta med det som står i lagen...

När det gäller hur arbetsgivaren ska motverka fallolyckor så framgår det i AFS 2023:10 4 kap Skydd mot skada genom fall.

Mer detaljerat om fall vid särskilt arbete i:

2023:11 7 kap

Användning av stegar och arbetsbockar

2023:12 3 kap

Arbetsplatsens utformning

- Förbindelseleder
- Ramper
- Trappor
- Hiss
- Belysning
- osv

2023:13 5 kap Byggnads- och anläggningsarbete

- Lossningsbryggor
- Förbindelseleder
- Belysning
- Risk för fall till lägre nivå och takarbete
- Schakter
- Arbete vid vatten

11kap

- Mast och stolparbete

AFS 2023:11 arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning

- 8 kap Ställningar
- 7 kap Stegar och bockar
- 11 kap Lyftanordningar och lyftredskap
- 12 kap 12 kap. Krav vid tillfälliga personlyft med kranar eller truckar som inte är konstruerade för personlyft
- 15 Kap personlig skyddsutrustning och repararbete

Det är inte meningen att ni ska kunna allt detta. Ni får med er bildspelet sen så ni kan gå tillbaka i materialet och hitta det ni letar efter när ni tex gör en riskbedömning..

Arbetsmiljöverket.se är en mycket bra sida att söka information på. Där finns alla föreskrifter och mycket annat bra vägledande material

När ska riskbedömningen göras?

► Så tidigt som möjligt

Redan vid projektering ska fallrisker bedömas och förebyggas, alternativt när entreprenör planerar för anbudslämning

► Klart för start

Varje företag ska lämna in sina riskbedömningar om fallrisker på över 2m samt om arbetet kan orsaka fallrisker för andra, oavsett höjd. Bas U ska säkerställa att riskerna är åtgärdade innan arbetet får påbörjas

► Arbetsmiljöplan

Arbete med risk att fall 2m eller mer ska finnas med i arbetsmiljöplanen. Där ska det framgå vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga fall. Vidtas olika åtgärder för olika arbetsmoment ska samtliga av åtgärderna beskrivas.

Så tidigt som möjligt

Redan vid projektering ska fallrisker förebyggas alternativt när entreprenör planerar för anbudslämning. Handlingsplan ska vara klar för alla risker som inte eliminerats innan arbete startar och samtliga arbetstagare ska ha fått de instruktioner och eventuell utbildning som krävs

AFS 2023:13 5 kap 6 § Arbetsgivaren ska, så tidigt som möjligt, ta hänsyn till faktorer som har betydelse för arbetsmiljön när de planerar sitt arbete.

9 § Arbetsgivaren ska informera arbetstagarna om

1. hur byggnadsarbetet eller anläggningsarbetet ska genomföras på ett säkert sätt,
2. vilka regler som ska tillämpas, och
3. vilka arbetsmiljöåtgärder som är vidtagna eller planerade.

Arbetsgivaren ska också ge tillräckliga instruktioner om hur arbetstagarna utför arbetet på ett säkert sätt.

Informationen och instruktionerna ska vara tillgängliga och begripliga för de arbetstagare som de riktas till. Arbetsgivaren ska förvissa sig om att arbetstagarna har förstått.

Klart för start

Varje företag ska lämna in sina riskbedömningar om fallrisker på över 2m samt om arbetet kan orsaka fallrisker för andra oavsett höjd. Bas U ska säkerställa att riskerna

är åtgärdade. Arbetet får inte påbörjas förrän detta gjorts. BAS-U och arbetsgivaren ansvarar för att SO ska involveras i detta.

12 § Bas-U ska ge klartecken till de som ska driva verksamhet på byggarbetsplatsen, innan de får starta sitt arbete.

Innan Bas-U kan ge klartecken för start av arbetet, ska de som ska driva verksamhet på byggarbetsplatsen ha lämnat in uppgifter om arbetsmiljörisker som arbetsgivarens eget arbete kan orsaka övriga som arbetar där.

Arbetsmiljöriskerna ska vara hanterade för att arbetet ska få påbörjas.

(Bas-U skall även erbjuda SO att delta i denna kontroll 2023:3 4 kap 20 §)

Allmänna råd

Utifrån den information om arbetsmiljörisker som finns bör Bas-U utse den som är lämpligast, och har bäst kännedom om riskerna, att vidta åtgärder. När klartecken har kommunicerats, kan det signeras i riskbedömningen.

Arbetsmiljöplan

Arbete med risk att fall 2m eller mer ska finnas med i arbetsmiljöplanen. Där ska det framgå vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga fall. Vidtas olika åtgärder för olika arbetsmoment ska samtliga av åtgärderna beskrivas.

Man får alltså inte använda sig av övergripande beskrivningar av åtgärder som ska gälla fler eller alla arbetsmoment om åtgärderna skiljer sig mellan momenten

2023:3 11 kap13 § Eftersom arbetena 1-13 nedan medför allvarliga arbetsmiljörisker, krävs det alltid åtgärder för de av arbetena som förekommer i byggprojektet. De åtgärder som har valts för att hantera riskerna, ska beskrivas tydligt och klart i arbetsmiljöplanen.

- Arbete där det finns risk att falla till en lägre nivå, där nivåskillnaden är två meter eller mer.....

Om ett arbete med särskild risk återkommer flera gånger under byggprojektet, ska det vara beskrivet hur risken åtgärdas varje gång arbetet utförs.

Arbetsplatsdispositionsplan

- Ett sätt att säkerställa hur personer och fordon ska kunna röra sig på arbetsplatsen på ett säkert sätt.

APD- plan (arbetsplatsdispositionsplan)

Detta är inget lagkrav men ett allmänt råd för att kunna följa 12 § i 2023:13 5 kap. För att förebygga just fall kan man använda denna för att synliggöra gångvägar, var avspärrningar ska vara, belysning, sand för halkbekämpning, schakter, lossningsbryggor, räddningsutrustning för arbete med personligt fallskydd mm

12 § När arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, väljer platser för att utföra byggnads- eller anläggningsarbete ska det vara möjligt för alla att ta sig till sin arbetsplats på ett säkert sätt. Det gäller

- hur personer och fordon ska kunna komma in på och ut från byggarbetsplatsen på ett säkert sätt, och
- hur förbindelseleder för personer respektive fordon kan förläggas inom byggarbetsplatsen.

Allmänna råd

Vem som har möjlighet att påverka val av plats kan variera beroende på det skede som byggprojektet befinner sig i. Det kan behövas tillstånd från till exempel väghållare, spårinnehavare, kommun, räddningstjänst eller ledningsägare för att arbetet ska kunna bedrivas på ett säkert sätt.

Det kan vara lämpligt att upprätta en arbetsplatsdispositionsplan (APD-plan) för byggarbetsplatsen där det minst framgår placering av

- förbindelseleder för fordon och gående,
- lyftanordningar och lyftradier,
- ytor för mottagning och förvaring av material,
- personalutrymmen och kontor,
- containrar och eventuella fältverkstäder, och
- ledningar för el, vatten och tryckluft.

Övning Bildexempel

Nu ska vi titta på några exempel på hur det kan se ut på Byggen idag. Ni kommer först få se en bild där det finns ett antal brister. Vi vill att ni räcker upp handen när ni ser en arbetsmiljöbrist, berättar vad den är och hur det egentligen ska se ut.

När vi inte hittar fler så visar vi ett exempel på hur det skulle kunna se ut istället.

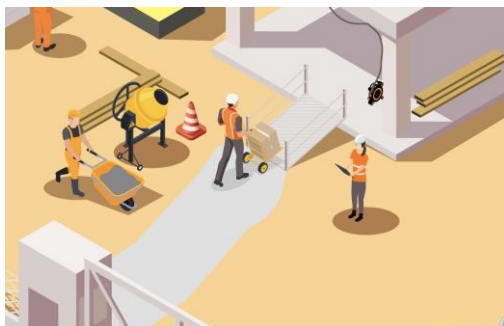
Det vi visar upp som förslag på lösningar som det finns stöd för i i föreskrift. Dessa finns angivna i bildernas talmanus.

Förbindelseleder

Cement/betongspill på gångväg= halka
Plank är inte en säker tillträdesled
Kabel på mark =snubbelrisk
Plank i oreda= snubbelrisk
Ojämt underlag på gångväg=snubbelrisk

Förbindelseleder

- Ramp med skyddsräcke
- Halkrisken med betongspill borta
- Gångväg avjämnad
- Kabel upphängd
- Pirra istället för tungt manuellt lyft
- Plank staplat på sidan

(samma paragrafer gäller flera av punkterna)

Ramp med skyddsräcke

2023:13 5 kap 23 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att förbindelseleder till högre eller lägre nivå normalt utgörs av en trappa eller en ramp.

2023:12 6 kap 3 § Plattformer, avsatser, trappor, balkonger, förbindelsebryggor, ramper, öppna bassänger eller kar, större nivåskillnader och liknande samt öppningar i golv och väggar ska normalt ha skyddsräcke

2023:12 3 kap 10 § Trösklar och enstaka trappsteg i förbindelseleder ska undvikas.

2023:12 3 kap 11 § Förbindelseleder för tyngre eller otympliga transporter ska vara utformade så att tung manuell hantering kan undvikas.

Allmänna råd

Rullande hantering kan vara ett sätt att undvika tung manuell hantering. Både lutning och underlag påverkar vad som är en lämplig utformning för rullande hantering.

Gångväg avjämnad

Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att det finns en tillträdesled till varje arbetsplats som lätt, säkert och ändamålsenligt ger tillträde. En till2023: 13 5 kap 22 § trädesled ska ha sådana skyddsanordningar och utformas, dimensioneras och placeras så att risker för fall och ras är förebyggda.

2023:12 6 kap 2 § Arbetsplatser ska vara utformade så att risken för fall minimeras. Det gäller fall till lägre nivå, från samma nivå genom att man halkar eller snubblar
2023:12 3 kap 9 § Förbindelseleder ska vara utformade och dimensionerade så att arbetstagarna kan förflytta sig utan risk för olycksfall eller ohälsa.

Halkrisken med betongspill borta

2023:12 6 kap 2 § Arbetsplatser ska vara utformade så att risken för fall minimeras. Det gäller fall till lägre nivå, från samma nivå genom att man halkar eller snubblar
2023:12 3 kap 9 § Förbindelseleder ska vara utformade och dimensionerade så att arbetstagarna kan förflytta sig utan risk för olycksfall eller ohälsa.

Gångväg avjämnad

2023:12 6 kap 2 § Arbetsplatser ska vara utformade så att risken för fall minimeras. Det gäller fall till lägre nivå, från samma nivå genom att man halkar eller snubblar
2023:12 3 kap 9 § Förbindelseleder ska vara utformade och dimensionerade så att arbetstagarna kan förflytta sig utan risk för olycksfall eller ohälsa.

Kabel upphängd

2023: 13 5 kap 10 § Arbetsgivaren ska medverka till god ordning på byggarbetsplatsen och att onödigt material, redskap, emballage, avfall och liknande tas omhand.
Arbetsgivaren ska se till att städning utförs regelbundet.
2023:12 6 kap 2 § Arbetsplatser ska vara utformade så att risken för fall minimeras. Det gäller fall till lägre nivå, från samma nivå genom att man halkar eller snubblar
2023:12 3 kap 9 § Förbindelseleder ska vara utformade och dimensionerade så att arbetstagarna kan förflytta sig utan risk för olycksfall eller ohälsa.

Plank staplat på sidan

2023: 13 5 kap 10 § Arbetsgivaren ska medverka till god ordning på byggarbetsplatsen och att onödigt material, redskap, emballage, avfall och liknande tas omhand.
Arbetsgivaren ska se till att städning utförs regelbundet.

Schaktarbete

 BYGGNADS

För branta slänter
Schakt ej avspärrad
Arbetstagare behöver klättra upp ur schakt

Schaktarbete

- ▶ Schaktslänter enligt teknisk beskrivning (en bra vägledning är minst 45 grader), eller spont
- ▶ Tungavspärning mot att personer och fordon ska falla ner
- ▶ Förbindelseled genom trappa

Schaktslänter enligt teknisk beskrivning (en bra vägledning är minst 45 grader), eller spont

2023 :13 5 kap 90 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att stödkonstruktioner används vid schaktning om inte risken för ras som kan leda till ohälsa eller olycksfall bedöms som obefintlig. Som alternativ till stödkonstruktioner kan schakt utföras med släntlutning.

Stödkonstruktioner eller släntlutningar ska utföras så att säkerheten mot ras, eller andra oplanerade förändringar i marken, blir betryggande med hänsyn till förekommande belastningar.

Tungavspärning mot att personer och fordon ska falla ner

2023:12 6 kap 5 § Om det är möjligt från godshanteringssynpunkt ska det finnas avkörningsskydd vid kanter där det finns risk för att fordon störtar ned.

Avkörningsskydden ska vara minst 0,3 meter höga, varningsmarkerade, och utförda så att de hindrar att fordon störtar ned om de körs eller glider mot skydden oavsiktligt.

2023 :13 5 kap 92 § Om det finns risk att någon skadar sig genom att falla ned i schaktgröpar och brunnar ska arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, förse dessa med skyddstäckning eller stänga av dem med skyddsräcken.

För att säkerställa att fordon och maskiner för schaktning och materialhantering inte rasar ned i schaktgröpar eller vatten, ska förebyggande åtgärder vidtas.

Förbindelseled genom trappa

2023 :13 5 kap 23 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att förbindelseleder till högre eller lägre nivå normalt utgörs av en trappa eller en ramp.

Trappor

Material i trappor
Räcken saknas
Bär material i trappor
Hiss saknas

Trappor

- ▶ Hiss då arbetet utförs på över 10m, mycket gående och bärande i trappor
- ▶ Material borttaget
- ▶ Trappa har ledstänger

Hiss då arbetet utförs på över 10m, mycket gående och bärande i trappor

2023:13 5 kap 23 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att förbindelseleder till högre eller lägre nivå normalt utgörs av en trappa eller en ramp. Om höjdskillnaden mellan nivån där en förflyttning startar och nivån där arbetet utförs är mer än 10 meter, och detta medför att arbetstagarna måste gå mycket i trappor, ska det finnas tillgång till hiss utöver trapporna.

Allmänna råd:

Hur mycket arbetstagarna måste gå i trappor, och därmed hur stor risken för ohälsa och olycksfall är, påverkas av hur hög nivåskillnaden är, hur lång tid arbetet beräknas pågå och var personalutrymmen, som lunchrum och toaletter, ligger.

Även om nivåskillnaden mellan planen är mindre än 10 meter, är det lämpligt att det finns tillgång till hiss om arbetstagarna måste bära material mellan planen eller liknande. Man bör ta hänsyn till att mycket gående i trappor ökar riskerna för både belastningsbesvär och olyckor.

2023:12 3 kap 15 § Transporter av gods mellan olika plan ska kunna ske med hiss eller annan passande lyftanordning, om transporterna är så tunga eller förekommer så ofta att manuella lyft, bärande, eller annan manuell hantering medför risk för ohälsa eller olycksfall genom hälsofarliga eller onödigt tröttande belastningar.

Material borttaget

2023:13 5 kap 10 § Arbetsgivaren ska medverka till god ordning på byggarbetsplatsen och att onödigt material, redskap, emballage, avfall och liknande tas omhand. Arbetsgivaren ska se till att städning utförs regelbundet.

Trappa har ledstänger

2023:3 5 kap 24 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att trappor har tillräcklig bredd och lämplig lutning. En trappa ska även ha vilplan på lämpliga avstånd om det behövs med hänsyn till trappans höjd. Trapporna och vilplanen ska ha ledstänger respektive skyddsräcken.

2023:12 3 kap 25 § Antalet trappor och deras utformning ska anpassas efter antal användare och arbetets art. Trappor ska vara säkra att använda. De ska normalt ha ledstänger och vara utförda så att halkrisken minimeras.

Allmänna råd:

För att en trappa ska vara säker att använda bör minsta stegdjup normalt vara 0,25 meter och största steghöjd 0,18 meter. Trappan bör ha kontrastmarkeringar samt ha ledstänger på en höjd av 0,9 meter, mätt vid stegnosen.

Utför du arbete med mer än 10m mellan våningsplanen, där arbetet innebär att du måste gå mycket i trappor?

Vi ställde frågan till våra medlemmar och 39% svarade att de utförde arbete under sådana förutsättningar som hisskravet omfattar. Det var dock bara 50% av dem som hade tillgång till hiss.

Fristående stege och arbetsbock

Fristående stege:
Arbete inte kortvarigt
Håller inte i sig med ena handen

Bock:

Tung maskin/ tungt arbete är förbjudet

Bild på stegar

- ▶ Fristående stege bytt mot hantverkarställning
- ▶ Arbetsbock bytt mot arbetsplattform

De arbetsmoment där som utförs får ej genomföras från stege eller arbetsbock därför är dessa utbytta

Fristående stege bytt mot hantverkarställning

Arbetsbock bytt mot arbetsplattform

4 § Arbetsgivaren ska se till att stegar och arbetsbockar som används, uppfyller Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:9) om produkter – stegar,. De får bara användas som tillträdesled och för kortvarigt arbete. Riskerna ska vara så små att säkrare utrustning inte är befogad.

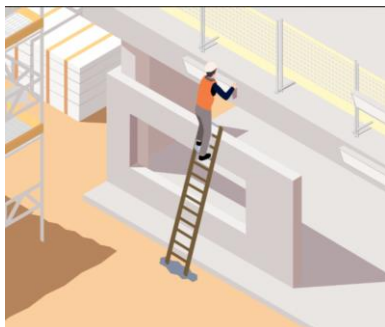
Allmänna råd

Kortvariga arbeten på en stege kan vara städning, byte av trasiga lampor, enklare smörjning, enstaka monteringsarbeten, utbyten och justeringar.

5 § Arbetsgivaren ska se till att stegar bara används på ett sådant sätt, att man kan stå stadigt och hålla sig fast på ett säkert sätt. Detta gäller särskilt om något måste bäras i handen.

6 § Arbetsgivaren ska se till att bara lätta verktyg, redskap och bördor, som kan hanteras säkert, bärs och används på stegar eller arbetsbockar.

Lös stege

Ojämn mark
Icke CE-märkt stege
Arbetar för högt upp på stegen
Släpper båda händerna från stegen
Står för högt upp på stegen

Bomlyft med personligt fallskydd istället för lös stega

- Bomlyft istället för stega
- Personligt fallskydd vid påkörningsrisk

Vår bedömning är att Lösa stegar inte hör hemma på en byggarbetsplats utom möjligen vid lossning av väggelement och då i kombination med personligt fallskydd och en lossningsbrygga. Därför har vi ett detta exempel valt att byta ut den till en bomlyft.

2023 :11 2 kap 13 § Arbetsgivaren ska se till att en personlig fallskyddsutrustning används om det behövs för att få säkert tillträde till lyftanordningens olika delar eller det finns risk för att lyftanordningen blir påkörd av en annan anordning eller ett fordon.

Viktigt! Om man ska använda stegar så ska:

Underlaget vara stabilt

2023:11 7 kap 10 § Arbetsgivaren ska se till att stegar och arbetsbockar placeras på ett sådant sätt, att deras stabilitet under användningen säkras. De som inte kan ställas upp säkert, ska stegas eller förankras. De ska hindras från att glida under användningen, antingen genom att den nedre eller övre delen av stegens bärande ben förankras, eller genom en annan anordning som förhindrar glidning lika effektivt.

Stegar eller arbetsbockar ska vila på ett stadigt, hållfast och orörligt underlag av lämplig storlek, så att stegpinnarna eller trappstegen är horisontella.

Stegen uppfylla produktkrav

2023:11 7 kap 4 § Arbetsgivaren ska se till att stegar och arbetsbockar som används, uppfyller Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:9)

ASF 2023:9 4 kap 5 § 5 § Stegar och arbetsbockar som avlämnas för att tas i bruk ska vara tydligt och varaktigt märkta med

- namn på tillverkare eller importör,
- modellbeteckning,
- tillverkningsår,
- uppgift om att de är typkontrollerade enligt dessa föreskrifter,
- uppgift om vilket organ som har utfört typkontrollen,
- typkontrollintygets nummer, och
- vid behov monteringsanvisningar.

Stegar som är typkontrollerade enligt standarder ska dessutom vara märkta med dessa standarders beteckningar.

Inget arbete över 4de steget uppifrån ske

2023:11 7 kap 8 § Arbetsgivaren ska se till att stegar och arbetsbockar har lämplig längd respektive höjd för sitt ändamål. Stegen ska vara tillräckligt mycket högre än det plan som ska nås med hjälp av stegen, om inte andra anordningar ändå gör det möjligt att hålla sig fast på ett säkert sätt.

Allmänna råd

Man bör normalt kunna arbeta från högst fjärde steget uppifrån räknat. Från en fristående stege med plattform och knästöd kan man dock arbeta från alla steg och även från plattformen.

Endast kortvarigt arbete utförs

2023:11 7 kap 4 § Stegar och bockar får bara användas som tillträdesleder och för kortvarigt arbete

Allmänna råd:

Kortvariga arbeten på en stege kan vara städning, byte av trasiga lampor, enklare smörjning, enstaka monteringsarbeten, utbyten och justeringar.

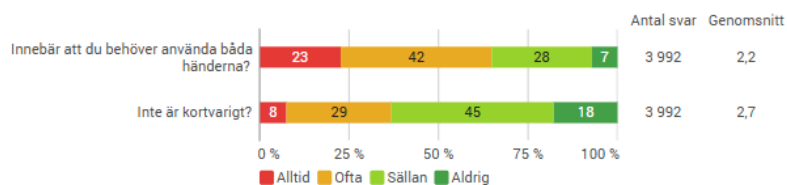
Endast arbete som går att utföra med en hand fast på stegen utförs

2023:11 7 kap 5 § Arbetsgivaren ska se till att stegar bara används på ett sådant sätt, att man kan stå stadigt och hålla sig fast på ett säkert sätt. Detta gäller särskilt om något måste bäras i handen.

2023:13 5 kap 70 § Om man arbetar från lös stege på 2m höjd eller högre utan att hålla sig fast med en hand eller utför arbete som tar mer än 15 minuter, eller som inte betraktas som enstaka arbete så utgår en sanktionsavgift.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor.

Använder du stege i arbete som:

Vår enkät visar att endast en stor majoritet av arbetstagarna alltid eller ofta använder stegar på ett sätt som är förbjudet. Troligtvis är det en orsak till de stora antalet olyckor som sker från stegar.

Ställning

Ställningar är ett helt eget område som vi hade som tema för några år sedan. Vi kommer inte att gå igenom hela regelverket för dessa utan bara några enkla saker som ni kan tänka på när ni har en ställning på er arbetsplats.

Utan mellanledare fotlist och överledare
För långt från vägg (över 30 cm)
Vertikala stegar istället för trappor
Förankringar saknas

Ställning

- ▶ Överledare, mellanledare och fotlist monterad
- ▶ Ställning så nära vägg som möjligt (max 30cm mellanrum.
- ▶ Ställningen förankras i konstruktionen
- ▶ Ställning har trappor
- ▶ Ställning får normalt inte användas som fallskydd från angränsande byggnad

2023:11 8 kap ställningar

Överledare, mellanledare och fotlist monterad

2023:11 8 kap 7 § Arbetsgivaren ska se till att en ställning är försedd med skyddsräcke, där det finns en risk att falla två meter eller mer. Där det finns särskild risk, ska det finnas skyddsräcke även vid en lägre fallhöjd.

Arbetsgivaren ska se till att skyddsräcket har tillräcklig höjd och styrka, och att det är säkert fastsatt. Det ska bestå av överledare, mellanledare och fotlist, eller ge motsvarande skydd på annat sätt.

Ställning så nära vägg som möjligt

2023:11 8 kap 10 § Arbetsgivaren ska se till att avståndet mellan ett arbetsplan och en vägg eller någon annan angränsande konstruktion, är så litet som det är praktiskt möjligt. Detta är både för att undvika att personer faller till en lägre nivå, och för att undvika en olämplig arbetsbelastning. Avståndet får normalt inte överstiga 0,30 meter.

Ställningen förankras i konstruktionen

2023:11 8 kap 28 § Arbetsgivaren ska se till att ställningar och väderskydd bara uppförs på underlag, och förankras till konstruktioner, som kan ta upp de laster som kan uppstå.

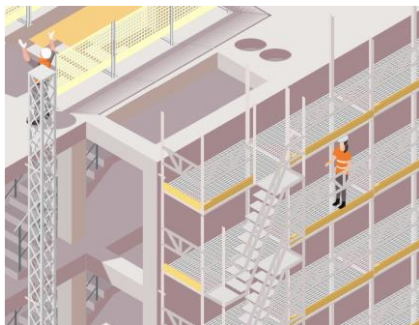
Ställning har trappor

2023:11 8 kap 11 § Arbetsgivaren ska se till att det finns tillträdesleder till varje arbetsplan respektive del av ett arbetsplan, där arbete ska utföras. En lodrät eller nästan lodrät stege är normalt olämplig som tillträdesled. Trappor bör utformas enligt svensk standard SS-EN 12811-1:2004,

Ställning får normalt inte användas som fallskydd från angränsande byggnad

2023:11 8 kap 9 § Arbetsgivaren ska se till att en ställning, som används som skydd mot fall från en angränsande konstruktion, är så stark och så förankrad att den med betryggande säkerhet kan fånga upp de personer som kan falla emot den. (Detta innebär att särskilda beräkningar ska ha gjorts och dokumenterats. Dokumentation ska finnas tillgänglig på arbetsplatsen)

Bild på valv

Inget skyddsräcke
Ingen skyddstäkning

Bild på valv

- ▶ Hål i valv får skyddstäckning som inte oavsiktligt kan rubbas.
- ▶ Skyddsräcken uppsatta.
- ▶ På plan yta minst A klass, men helst B-klass räckesnät, då det eliminerar risk att falla igenom (räckesnät) och att föremål ramlar ner.

Hål i valv får skyddstäckning som inte oavsiktligt kan rubbas.

2023:12 5 kap 64 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska utan dröjsmål förse öppningar och hål i bjälklag, tak eller liknande där någon kan falla eller trampa ned, med skyddsräcke eller skyddstäckning som inte oavsiktligt kan rubbas.

Skyddstäckningen ska ha betryggande bärighet och antingen vara utförd så att det framgår vad den är avsedd för, eller vara tydligt märkt.

Skyddsräcken uppsatta.

2023:12 6 kap 6 §

Ett skyddsräcke ska vara utformat så att det begränsar risken att falla över, genom eller under räcket

2023:13 5 kap 60 §

Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att risk för fall till lägre nivå är förebyggd. När fallhöjden är 2 meter eller mer ska fallrisken normalt förebyggas genom att man arbetar i skydd av gemensamma fallskyddsanordningar som skyddsräcken, mobila eller fasta arbetsplattformar, arbetskorgar, på eller innanför ställningar med skyddsräcken eller ovanför eller innanför fallskyddsnät.

Skyddsräcken ska vara hållfasta och minst 1 meter höga. De ska ha fotlist, mellanledare och överledare eller ge motsvarande skydd. Det gäller även på takkant vid gavel.

Skyddsräcken på ställningar ska istället uppfylla bestämmelserna i Arbetsmiljöverkets

föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning, kapitlet om användning av ställningar. Skyddsräcken ska vara helt inklädda om det förekommer lösa föremål som kan orsaka skada om föremålen faller genom skyddsräckena.

(Ställning får normalt inte användas som fallskydd från angränsande byggnader. Här används skyddsräcke istället)

2023:11 ställningar

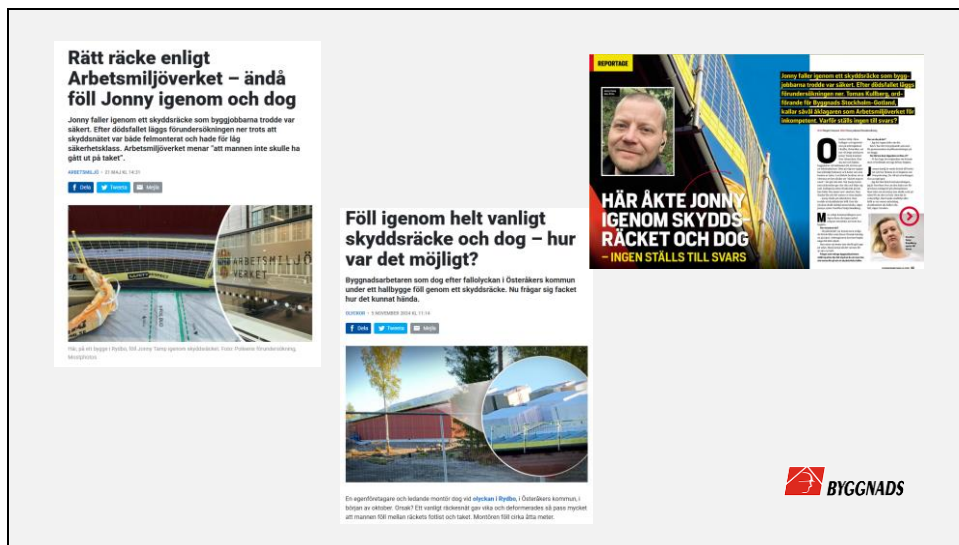
9 § Arbetsgivaren ska se till att en ställning, som används som skydd mot fall från en angränsande konstruktion, är så stark och så förankrad att den med betryggande säkerhet kan fånga upp de personer som kan falla emot den.

Detta innebär att särskilda beräkningar ska ha gjorts och dokumenterats.

Dokumentationen ska finnas tillgänglig på arbetsplatsen

Bild på lutande tak

I oktober 2024 gick en byggnadsarbetare upp på ett lutande tak. Taket lutade 20grader och det fanns ett skyddsräcke så han kände sig förmodligen säker. Det var halt på taket men det var inte avspärrat. Jonny skulle bara hämta ett par säckar. När han kommer över taknocken tappar han balansen och glider ner mot räcket. Ett vittne berättar i förhör att han tänkte att "räcket nog tar emot honom".

Men räcket ger vika när Jonny träffar det och han faller åtta meter ner i marken och avlider senare av sina skador.

Räcket som användes var av klass B och enligt EU-standarden för räcken godkänt för arbete vid lutande tak upp till 30grader. Enligt standarden håller ett klass B räcke att snubbla mot. Däremot framgår dock av standarden att räcken klass c ska användas om risken finns att falla med fart in i räcket.

Brister på denna arbetsplats

Inga åtgärder hade vidtagits för att förhindra att kunna falla med fart in i räcket.

Fel räcke monterats då risken att falla med fart kvarstod

Taket var inte avspärrat trots att det var halt

Räcket var monterat bak och fram vilket minskade bärigheten (enligt tillverkarens tester)

Trots dessa brister väljer arbetsmiljöverket att inte vidta några åtgärder eller lämna ärendet till åtalsprövning, då de anser att arbetsgivaren följt den standard som finns. Standarden är dock inte lagstiftning och familjen överklagade beslutet. Överklagan avslogs kort därefter. Jonny var egenföretagare och inte medlem i Byggnads.

Vad säger standarden?

Klass A

- ▶ Håller endast för statiska laster, att luta sig mot och att snubbla mot med gåfart.
- ▶ Max 470mm glipa
- ▶ Mellanledare överledare och fotlist

Klass B

- ▶ Håller för statiska laster och lågdynamiska krafter fall i låg hastighet
- ▶ Max 250mm glipa
- ▶ Klarar krafter på 1100 J

Klass C

- ▶ Håller för högdynamiska laster. Stoppar fall från brant sluttande tak
- ▶ Max 100mm glipa
- ▶ Klarar krafter på 3185 J

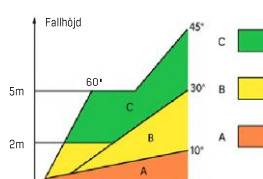

Bild och text enligt SVENSK STANDARD SS-EN 13374:2013+A1:2019 **Temporära konstruktioner – Temporära skyddsräckessystem – Specifikationer, produktkrav och provningsmetoder**

Lågdynamisk = glida in med låg hastighet

1100 Joule = en person på 90 kg faller in i räcket i 17 km/h motsvarar fritt fall från 1,1m höjd

3185 Joule en person på 90 kg faller in i räcket 30km/h motsvarar fritt fall från 3,5 m höjd

Det har förekommit dödsfall vid fall från 1m höjd, om ni kommer ihåg statistiken innan så skedde de olycksfallen med 30 dagars frånvaro i genomsnitt mellan 2 och 2,3m i vår bransch. Så även om räcket håller så behöver åtgärder vidtas så men inte kan falla in i räcket med kraft!

En person som glider ner från ett 20° vått inplastat tak från 10 meters höjd kan uppnå en hastighet på cirka 47 km/h, Inget räck håller för detta och hastigheten motsvarar ett fritt fall på 8,7m

Bild på lutande tak

- ▶ Skyddsräcke monterat i 2 nivåer för att förhindra att falla med fart
- ▶ Skyddsräcke klass B eller C beroende på lutning

- ▶ Skyddsräcke klass B eller C beroende på lutning
- ▶ Markering på tak anger från var personligt fallskydd ska användas
- ▶ Regler för personligt fallskydd följs

Personligt fallskydd får bara användas om, utrustning är utprovad och anpassad, om utbildning genomförts, fästpunkter är godkända och räddningsplan finns

62 § Om det vid takarbete inte är rimligt att använda gemensamma fallskyddsanordningar enligt 60 § ska arbetsgivare och andra ansvariga enligt 2 §, se till att personligt fallskydd används. Vid bedömningen ska följande beaktas tiden det tar att utföra hela takarbetet, de risker som är förenade med takarbetet om personligt fallskydd väljs, och tiden som går åt för att montera skyddsräcket eller utrustningen och de risker som är förenade med detta.

Allmänna råd

Arbeten med byte av enstaka takpannor och andra liknande kortvariga tillfälliga takarbeten kan vara ett sådant tillfälle när gemensamma fallskyddsanordningar inte är rimliga att använda.

65 § Arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, ska se till att underlag som kan beträdas, normalt har tillräcklig bärighet och ytsträvhet för att hindra genomtrampning, halkning, snubbling och fall.

Underlag som saknar tillräcklig bärighet eller som är hala ska förses med avspärningar och märkas ut, om det inte är uppenbart onödigt. Om ett sådant underlag behöver beträdas ska särskilda skyddsåtgärder vidtas som gör det möjligt att utföra arbetet på ett säkert sätt.

68 § Om takarbete utförs på en liten yta på tak som lutar mer än 1:4 (cirka 14 grader) och takarbetet beräknas pågå mer än 4 timmar ska arbetsgivaren, och andra ansvariga enligt 2 §, anordna ett horisontellt arbetsplan.

2023:11 ställningar

9 § Arbetsgivaren ska se till att en ställning, som används som skydd mot fall från en angränsande konstruktion, är så stark och så förankrad att den med betryggande säkerhet kan fånga upp de personer som kan falla emot den.

Sammanfattning

- ▶ Om det finns risk för fall ska den alltid bedömas och åtgärdas för varje arbete
- ▶ Åtgärderna är reglerade i flera olika föreskrifter
- ▶ I praktiken råder förbud mot arbete från stegar
- ▶ Fast fallskydd ska prioriteras
- ▶ Tåta skyddsräcken (klass B eller C är att föredra)
- ▶ Åtgärder för att förebygga fall med fart måste vidtas när risken finns
- ▶ Personligt fallskydd får bara användas om, utrustning är utprovad och anpassad, om utbildning genomförts, fästpunkter är godkända och räddningsplan finns

Vad är det vi har lärt oss hittills?

Om det finns risk för fall ska den alltid bedömas och åtgärdas för varje arbete

Detta gäller fall från höjd, fall från samma nivå, snubbling, halkrisker, utfomning av tillträdesleder och förbinderlseleder

Åtgärderna är reglerade i flera olika föreskrifter

I praktiken råder förbud mot arbete från stegar

Om inte arbetet är kortvarigt och kan utföras med en hand på stegen

Fast fallskydd ska prioriteras

Och ska vara av godkänt material, korrekt monterat, bestå som minst av överledare mellanledare och fotlist

Tåta skyddsräcken (klass B eller C är att föredra)

Då det hindrar fall med viss fart och tåta räcken hindrar även fallande föremål

Åtgärder för att förebygga fall med fart måste vidtas när risken finns

Särskilt risk för att halka och kana ner eller att på annat sätt falla in med fart tex snubblandes

Personligt fallskydd får bara användas om, utrustning är utprovad och anpassad, om utbildning genomförts, fästpunkter är godkända och räddningsplan finns

Riskobservation, tillbud, olyckor

Vad är skillnaden?

Kommer ni ihåg att nästan hälften av alla fallolyckor med frånvaro inte anmäldes till försäkringskassan enligt vår enkät? Vad det kan få för konsekvenser ska vi prata om snart. Men det är inte bara olyckor som behöver uppmärksammas utan även tillbud och riskobservationer.

Är det någon som kan berätta vad som skiljer en olycka från ett tillbud och vad en riskobservation är?

Exempel på skillnaden gällande fall:

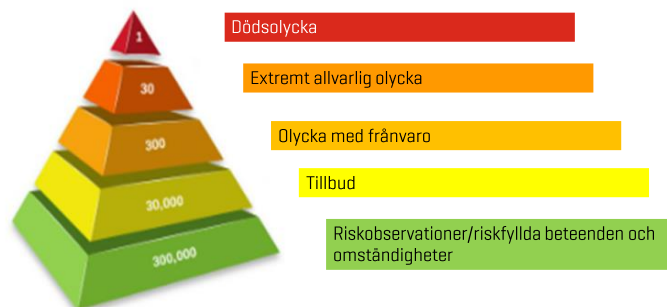
Riskobservation: vi ser att skyddsräcke saknas på ett valv

Tillbud: någon snubblar till mot valvkanten där räcke saknas men faller inte ner

Olycka: Någon faller ner och skadar sig

Varför är det viktigt att anmäla även tillbud och riskobservationer?

Vikten av att anmäla till arbetsgivaren

 BYGGNADS

Bilden visar Heinrich pyramid

Den bygger på att det finns ett korrelation mellan dödsolyckor tillbud och riskfyllda beteenden och omständigheter. Läs texten på bilden. (på en dödsolycka är det 30 personer som skadat sig allvarligt osv.....)

Alltså om vi rapporterar, utreder och åtgärdar risker och tillbud så kommer vi få bort olyckor med allvarliga skador och dödsfall.

Funkar det här med rapportering på era arbetsplatser?

En tredjedel av våra medlemmar arbetar på företag som inte har rutiner för att rapportera tillbud och riskobservationer, enligt vår enkät.

AML

2 a § Arbetsgivaren ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö. Han ska utreda arbetsskador, fortlöpande undersöka riskerna i verksamheten och vidta de åtgärder som föranleds av detta.

3 kap 4 § Arbetstagaren skall medverka i arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö.

Agera vid brister!

- ▶ Påtala bristen och föreslå åtgärd
- ▶ Överlägg om arbetsmiljöproblemet
- ▶ Använd AML 6 kap 6a §
- ▶ Stoppa arbetet!

När ni ser en brist eller risk så ska ni som skyddsombud rapportera den till arbetsgivaren, föreslå gärna hur ni vill att den ska åtgärdas och gör det skriftligt, gärna via ert rapporteringssystem och om ni saknar ett sådant via mejl

Om chefen inte svarar eller inte vill åtgärda bristen så finns det två alternativ. På alla avtal utom måleri och lack kan vi kalla på överläggning om arbetsmiljöproblem. Detta innebär att arbetsgivaren snarast måste träda i överläggning och protokollföra vad ni kommer fram till. Enas ni om en lösning så blir protokollet ett kollektivavtal för er arbetsplats. Bryter arbetsgivaren mot det så ska hen betala skadestånd. På måleriavtalet finns möjlighet att vända sig till byggnads vid vissa arbetsmiljöbrister som kan påkalla förhandling om avtalsbrott direkt.

Om inte överläggningen går som ni önskar eller om ni hellre vill att arbetsmiljöverket avgör frågan direkt så skriver ni en begäran om arbetsmiljöåtgärd AML 6 kap 6a §. Det är i så fall viktigt att det framgår på begäran att arbetsgivaren fått chans att svara på era krav innan ni skickar in den till AV. Följer ni bara instruktionerna på blanketterna ska det inte vara några konstigheter

Blanketter för 6,6 a och överläggning om arbetsmiljöproblem finns på byggnads hemsida. Ni får givetvis också ta hjälp av er HAM/HSO eller en RSO med att formulera dem. Vi använder dessa verktyg alldeles för lite! Det finns ingen anledning att gå och tjata i dagar veckor eller månader utan att det händer något. Ni som

skyddsombud är måste agera skarpt, det ingår i ert uppdrag. Det är därför dessa verktyg finns.

Om det är en omedelbar och allvarlig risk för hälsa eller liv måste ni stoppa arbetet! Meddela arbetsgivaren omedelbart att arbetet är under skyddsstopp. Gör det gärna både muntligt och skriftligt. När du gjort det är det enligt lag förbjudet att utföra arbete tills bristen är åtgärdad och du har godkänt start. Arbetsgivaren ansvarar för detta. Arbetsgivaren kan också kontakta AV för att bestrida skyddsstoppet. AV gör i så fall oftast en inspektion och avgör vem som har rätt. Bryter någon mot skyddsstoppet ska arbetsgivaren betala skadestånd till dig och till byggnads för hindrande av SO.

Arbetsskador och ersättning

Vad är viktigt att tänka på om man fått en arbetsskada?

Svar: den ska anmälas

Varför är det viktigt att anmäla?

Personlig ekonomi

Utredning så det inte händer igen

Att händelsen registreras så att statistiken blir korrekt

Vart ska skadan anmälas?

Alla skador

Alla skador med frånvaro/bestående men

- ▶ Svårare personskador i arbete
- ▶ Tillbud som inneburit allvarlig fara
- ▶ Om flera skadats vid samma tillfälle, oavsett allvarlighets grad

Man ska anmäla skadan till Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket och AFA försäkring

Socialförsäkringsbalken (2010:110)

Kapitel 42, 10 §:

"En arbetsgivare ska utan dröjsmål anmäla arbetsskada till Försäkringskassan."

AML 3 kap 3 a § En arbetsgivare ska utan dröjsmål underrätta den myndighet som regeringen bestämmer om dödsfall eller svårare personskada som har inträffat i samband med arbetets utförande.

En arbetsgivare ska också utan dröjsmål underrätta samma myndighet om skador i samband med arbetet som drabbat flera arbetstagare samtidigt och om tillbud som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa.

Vad är en svårare personskada?

En svårare personskada kan t ex vara något som leder till:

förlust av en kroppsdel

fraktur på ett ben i kroppen

kraftig blödning

skada på sinnesorgan, exempelvis syn eller hörsel

stor skada på nerver, muskler eller senor

skada på inre organ, såsom på lungor, hjärta, lever, njurar, magsäck och tarmar

andra eller tredje gradens brännskada

bränn- eller kylskada som omfattar mer än fem procent av kroppsytan

långvarig sjukdom eller framtida men, till exempel nedsatt funktion i kroppsdel på grund av brännskada.

Det kan även röra sig om händelser som drabbat någon psykiskt, till exempel ett chocktillstånd vid hot om våld, rån eller vid trafikolyckor.(Från AV)

Vad kan ett allvarligt tillbud vara?

Det kan till exempel vara när

någon fallit från några meters höjd utan att skada sig.

Hängande last eller något annat rasat ner i närheten av någon eller där någon skulle kunna ha befunnit sig.

En förare av ett fordon blivit utsatt för laserbeskjutning

det skett ett rök-, gas- eller kemikalieutsläpp utan att någon arbetstagare skadats

det skett en explosion i en lokal där det vid tillfället inte fanns några personer.

Det kan även röra sig om händelsen som drabbat någon psykiskt, till exempel

en enskilda kränkande handling

hot om våld, såsom knivhot eller hot med skjutvapen

mordhot som upplevs varit allvarligt menat eller annat hot om våld mot person

svårare fall av mobbning, kränkningar och trakasserier

om någon under en längre tid varit utsatt för skadlig stress och reagerat starkt på det.

Någon fick en stick- eller skärskada av en kanyl eller liknande, där det är känt eller

starkt misstänkt att patientens eller den andra personens blod är smittat

någon oskyddat kommit i kontakt med material, en patient eller person där det är känt

eller finns misstanke om en allvarlig smitta, till exempel smittsam tuberkulos

Straff:

AML 8 kap 2 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte lämnar underrättelse till tillsynsmyndigheten i enlighet med 3 kap. 3 a §.

Ersättningar

- ▶ Under sjukskrivningstid
- ▶ Livränta
- ▶ Kostnader
- ▶ Bestående men/Invaliditet
- ▶ Merkostnader

Under sjukskrivningstid: AFA kompletterar sjukpenning så man får ut det som man skulle haft om man arbetat

Livränta är en ersättning för inkomstförlust som **Försäkringskassan** beslutar om och sedan **AFA försäkring** kompletterar om det finns inkomstförlust över 7,5 prisbasbelopp 2024: 429 750 kronor

Kostnader: självrisk på 500:- sedan ersätter AFA sjukhusbesök. läkemedel. Resor m.m.

Bestående men/Invaliditet: efter att man blivit så återställd som man kan så bedömer man om det finns en kvarstående invaliditet som i så fall ersätts av AFA.

Merkostnader: Är sådant som man kunde göra tidigare med hus och hem, typ Gräsklippning, renovera huset, byta däck på bilen etc....

Livränta

Till Afa försäkring kan man själv anmäla men även en arbetsgivare kan göra det.

Försäkringskassan prövar bara skadan om man förlorar minst en femtondels inkomst ett år framåt i tiden, (exempel: om du måste byta arbete till ett lägre betalt jobb eller måste sluta arbeta helt eller delvis)

Avtalat.se Samlad information där man även länkar till Arbetsskadeanmälan hos Afa Försäkring

Den digitala checklisten

<https://www.survey-xact.se/LinkCollector?key=UZY9V588L51K>

Tack för idag !